

Tiivistelmä lausunnoista ja mielipiteistä saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksan luonnoksesta, jätelautakunnan vastineineen

Joensuun alueellisen jätelautakunnan 23.10.2025 § 43 nähtäville asettama taksaluonnos

Joensuun kaupunki

Joensuun kaupunginhallitus on antanut 17.11.2025 lausunnon yhtä aikaa nähtävänä olleista jätetaksaluonnoksesta ja saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksaluonnoksesta. Kaupunki on asettanut vuosien 2024–2025 talousarvioissa sekä vuoden 2026 kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä yhtiökohtaiseksi tavoitteeksi Puhas Oy:lle, että jätemaksujen kokonaistasossa edetään suunnitelmallisesti kohti 21. suurimman kaupungin jätehuollon kustannusten keskiarvoa.

Saostus- ja umpisäiliölietteen taksan osalta kaupunki toteaa, että sen kustannusvastaavuuteen tulee kiinnittää edelleen tavanomaista enemmän huomiota. Myös hallinnollisten kulujen tulisi kohdistua aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Vastine: Taksavalmistelun perustana on kunnalliselle jäteyhtiölle lietejätehuollon palveluiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Käsittelymaksut on määritetty (ja päivitetty taksan jatkovalmistelussa) kuntien vesihuoltolaitosten maksutason mukaisesti. Tyhjennys- ja kuljetusmaksujen perustana on jäteyhtiön kilpailuttaman jätteenkuljetuksen kustannukset, jonka lisäksi maksut sisältävät hallinnollisia kustannuksia kattavan maksuosan. Hallintokulujen täydellinen sisällyttäminen lietepalveluita käyttävien maksuihin ei palveluiden käynnistämävaiheessa ole perusteltua, koska alkuvaiheessa toiminnan käynnistämisen kustannukset ovat hetkellisesti tavanomaista korkeammat. Jätelautakunnan tavoitteena on tulevaisuudessa kehittää taksaa siten, että muutoksen alkuvuosien jälkeen lietejätehuollosta aiheutuvat kustannukset kohdentuvat palvelun piiriin kuuluville.

Liperin kunta

Liperin kunnanhallitus on antanut 17.11.2025 lausunnon jätetaksaluonnoksesta 2026 sekä luonnoksesta saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksaksi 2026. Lausuntonaan Liperin kunta edellyttää seuraavia asioita, että taksojen kustannukset eivät nouse inflaatiotasoa enempää ja kustannukset pitää perustua tyhjennettävän kohteen koon mukaiseen määrään. Kiinteistöillä, joilla ei muodostu tyhjennettävää jätettä, ei tule periä myöskään jätemaksua. Kiinteistön omistajalla on oltava oikeus ja velvollisuus pyytää tyhjennys vain tarvittaessa.

Vastine: Taksa on normaalisti voimassa kalenterivuoden, tai siihen asti kunnes korvaava taksa on hyväksytty ja tullut voimaan. Inflaation vaikutus maksutason otetaan siten huomioon yleensä vuoden välein valmisteltaessa uutta taksaa. Kuntalaisen maksutason vaikuttaa palvelun järjestämisen kustannukset yleisesti, koska jätelainsäädäntö edellyttää, että kunnalle jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset katetaan taksassa määritetyillä maksuilla. Siten taksaa ei voida sitoa inflaatiotasoon, vaan on otettava huomioon muiltakin osin muuttuvat kustannukset.

Taksaluonnoksen mukaisesti kiinteistön haltijan maksu määrittyy ensisijaisesti tyhjennettävän lietteen määrän perusteella. Lietesäiliön tilavuudella ei tässä taksarakenteessa ole merkitystä.

Lietesäiliöiden vähimmäistyhjennysväli on määrätty kunnan jätehuoltomääräyksissä, eikä niiden linjauksista päätetä jätetaksan yhteydessä. Kiinteistön haltija voi tilata tyhjennyksen tarvittaessa, kuitenkin jätehuoltomääräysten vähimmäistyhjennysväliä noudattaen. Mikäli saostus- ja umpisäiliölietetä ei muodostu kiinteistöillä lainkaan, vaikka siellä on kiinteistökohtainen

jätevesijärjestelmä, on kiinteistön haltijalla mahdollisuus hakea poikkeamista jätehuoltomääräyksistä kunnan jätehuoltoviranomaiselta.

Kontiolahden kunta

Kontiolahden kunnanhallitus on antanut 17.11.2025 lausunnon saostus- ja umpisäiliölaitteen taksaluonnoksesta. Lausunnon mukaan kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa taksaluonnoksesta. Lisäksi se toteaa, että tulevina vuosina kustannusten nousua tulee hillitä siten, että taksat eivät nouse kohtuuttomasti.

Vastine: Lietejätehuollon järjestämisestä kunnalle aiheutuvat kustannukset perustuvat Puhas Oy:n toimintakustannuksiin. Joensuun kaupunki yhtiön suurimpana omistajana on asettanut yhtiölle kuntalaisten maksutasoa koskevan tavoitteen, jonka mukaan kustannustasossa pyritään saavuttamaan 21. suurimman kaupungin jätekustannusten keskiarvo.

Yksityishenkilön mielipide, 2.11.2025, Liperi

Mielipiteen jättäjä vastustaa muutosta ja kertoo, että on tyhjennyttänyt lietekaivon säännöllisesti. Hinta on ollut pieni osa esitetystä hinnasta. Tyhjennyskustannuksen esitetään nousevan todella paljon. Mielipiteen jättäjä on tyytymätön, kun maksuilla katetaan hallinnollisia kuluja, koulutuksia ja huvituksia ym. byrokratiaa.

Vastine: Kunnan jätemaksuilla on jätelainsäädännön mukaan katettava kunnalle jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Esitetyt maksut perustuvat pääosin kuljetusurakoitsijalle maksettavaan korvaukseen. Lisäksi hallintoon liittyvät kulut ovat lainsäädännössä tarkoitettuja kustannuksia, jotka on katettava asiakasmaksuista.

Yksityishenkilön mielipide, 2.11.2025, Liperi

Mielipiteen jättäjä pitää kohtuuttomana, että kiinteistöillä joilla on 2 m³ sakokaivo, on sama maksu kuin 6,5 m³ kaivon omistajilla. Hän esittää, että pitäisi olla maksuluokka 0-3 kuution kaivon omistaville.

Lisäksi mielipiteessä mietitään, miten kaivon tyhjennysajankohta määritetään. Toiveena esitetään, ettei oman kaivon tyhjennysajankohtiin keväällä ja syksyllä tulisi suurta muutosta.

Vastine: Taksan selkeyden vuoksi tyhjennys- ja kuljetusmaksu on jaoteltu kahteen ryhmään, 0–6,5 m³ ja yli 6,5 m³–14 m³. Kuljettaja tekee kiinteistöllä pääosin saman työn riippumatta tyhjennettävän säiliön tilavuudesta. Jos lietettä tyhjennetään yli 6,5 m³, on lieteauton käytävä tyhjentämässä kuorma suhteessa useammin, jonka vuoksi tyhjennettäessä suurempi määrä lietettä on tyhjennys- ja kuljetusmaksu korkeampi. Asiakkaan kustannukseen vaikuttaa tyhjennys- ja kuljetusmaksun lisäksi lietteen käsittelymaksu. Tämä määräytyy kahden kuution perusteella pienemmäksi kuin tyhjennettäessä esimerkiksi 6,5 kuutiota.

Kiinteistön haltija voi vaikuttaa tyhjennysajankohdan valintaan jätehuoltomääräysten ja lietetyhjennysten reittisuunnittelun puitteissa. Kunnallinen jäteyhtiö Puhas tiedottaa kiinteistön haltijoita kirjeitse ja ilmoittaa suunnitellun tyhjennysviikon ja rytmin. Kiinteistön haltijalla on mahdollisuus tehdä muutoksia ottamalla yhteys jäteyhtiön asiakaspalveluun esimerkiksi puhelimitse.

Yksityishenkilön mielipide, 14.11.2025, Joensuu

Mielipiteen esittäjä kertoo oman kiinteistönsä jätevesihuollosta ja sen kustannuksista tällä hetkellä, sekä kustannusten noususta taksaluonnoksen mukaisin maksuin vuonna 2026. Yhteensä 8 m³ umpisäiliöiden tyhjennys tulisi kallistumaan 40–82 % nykyisestä, kun jatkossa tyhjennys tehtäisiin

taksassa määritettynä tilaustyhjennyksenä tai täsmätyhjennyksenä 3–4 kertaa vuodessa. Vuositasolla euromääräinen lisäkustannus nykyiseen verrattuna olisi 250–680 euroa.

Säännöllinen tyhjennys ei mielipiteen esittäjän mukaan ole hänen kiinteistöllään mahdollinen, koska säiliöiden täyttymisvauhti vaihtelee. Lisäksi kiinnitetään huomio siihen, että tilaustyhjennyksessä tyhjennys ajoittuu tilauspäivästä laskettuna pisimmillään puolentoista viikon päähän. Olosuhteet kiinteistöllä on pidettävä koko kyseiseen ajan sellaisena, että loka-autolla on esteetön pääsy tekemään tyhjennystä. Talviaikaan kaivot on kaivettava lumesta tilauspäivänä ja pidettävä lumesta puhtaana mahdollisesti puolentoista viikon ajan, joka aiheuttaa lisätyötä ja kaivojen jäätymisvaaraa.

Asukkaan kustannusten merkittävä nousu tilanteessa, jossa kuljetus on kilpailutettu, ihmetyttää ja mielipiteen esittäjä katsoo, että hallintokulut kuten asiakaspalvelu, ajojärjestely ja laskutus, ovat sisältyneet aiemminkin yrittäjien kustannuksiin.

Mielipiteen esittäjä katsoo, että taksaluonnoksen jätemaksut eivät ole kohtuullisia etenkin kiinteistöille, joilla on umpisäiliöt. Sakokaivot tyhjenetään pääsääntöisesti kerran vuodessa, jolloin kovakaan prosentuaalinen korotus ei euromääräisesti ole kohtuuton, mutta useasti tyhjennettävien umpisäiliöiden tilanteessa asumismenot nousevat tuntuvasti. Umpisäiliötalouksien maksuja ja palvelutasoa ei pidetä järkevänä, ja esitetään, että umpisäiliöiden tyhjennys pitäisi priorisoida siten, ettei se kestä yli kolmea arkipäivää, ja etteivät maksut nouse satoja euroja vuodessa. Kohtuullisena pidetään 25 % korotusta ja toissijaisesti ehdotetaan, että vuosittainen euromääräinen korotus umpisäiliökiinteistöllä vastaisi sakokaivojen vuosittaisten maksujen korotuksen tasoa kiinteistöä kohti.

Vastine: Mielipiteen esittäjän arvioimaa jätevesilietteen tyhjennyskustannusten nousua kiinteistöllä voidaan toteutuessaan pitää merkittävänä. Kustannusvaikutus ei kaikkien kiinteistöjen osalta ole sama. Nykyisessä jätteenkuljetusmallissa, jossa kiinteistön haltija tilaa tyhjennyksen, kustannukset vaihtelevat eri yritysten ja eri puolilla kuntaa ja jätelautakunnan toimialuetta sijaitsevien kiinteistöjen välillä. Jatkossa tyhjennyskustannus on saman kunnan alueella samansuuruinen riippumatta kiinteistön sijaintialueesta, kun kyse on samanlaisesta tyhjennystyypistä ja lietemäärästä.

Kuljetusyrityksille maksettavat korvaukset perustuvat kilpailutukseen, ja tämä kustannustaso määrittää perustan taksan mukaisille asiakasmaksuille. Jätteenkuljettajan tekemä lietesäiliön tyhjennystyö kiinteistöllä on suurelta osin samanlaista riippumatta siitä, onko tyhjennettävänä saostussäiliö vai umpisäiliö. Tämän vuoksi tyhjennys- ja kuljetusmaksut ovat tyhjennystyyppittäin samansuuruiset riippumatta siitä, onko kyse saostus- vai umpisäiliön tyhjentämisestä.

On totta, että mm. rekisteri-, laskutus- ja asiakaspalvelukuluja on yhtä lailla yksityisillä kuljetusyrityksillä kuin kunnallisella jäteyhtiöllä. Taksan valmistelussa ja asian käsittelyssä on jäteyhtiön hallintokulut tuotu esiin erillisinä yhtiön kuljetusurakoitsijoille maksamasta korvauksesta, koska maksujen perusteet on taksassa ja päätöksenteossa kuvattava lainsäädännön edellyttämällä tavalla riittävän tarkasti. Myös nämä kustannukset on katettava kuntalaisilta perittävillä maksuilla.

Taksaluonnoksen mukaan tilaustyhjennys ajoittuu tilauspäivästä laskettuna pisimmillään yhdeksän päivän päähän. Etenkin talviolosuhteissa tyhjennykseen varautuminen edellyttää kiinteistön haltijalta aktiivisuutta, kuten mielipiteessä kuvataan. Taksan maksuperusteissa määritetty aikaväli kunkin tyhjennystyypin mukaiselle tyhjennykselle ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita, että tyhjennys toteutettaisiin määräajan lopussa, vaan se voidaan tehdä jo pian tyhjennyksen tilaamisesta.

Kunnan jätetaksassa maksut on pääsäännön mukaan määritettävä yhtenäisiksi kunkin kunnan alueelle. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi Joensuussa kunkin tyhjennystyypin maksu on yhtä suuri

riippumatta siitä, sijaitseeko kiinteistö esimerkiksi Kulhossa vai Hoilolassa. Jätehuoltoviranomaisen arvion mukaan nykyisin kiinteistöillä, jotka sijaitsevat lähellä saostus- ja umpisäiliölaitteen vastaanottoaikkaa, voi olla suhteessa edullisemmat kustannukset kuin vastaavalla kiinteistöllä syrjäisellä haja-asutusalueella.

Jätevesijärjestelmissä on eroa ja niiden ylläpito voi edellyttää kiinteistön haltijalta erilaisia toimenpiteitä ja johtaa erilaisiin maksuihin, joita ei ole perusteltua jätetaksan kautta subventoida, mitä mielipiteessä toivottu umpisäiliöasiakkaiden priorisoiminen edellyttäisi. Yksittäisen kiinteistön tyhjennyskustannusten muutos nykyiseen verrattuna todennäköisesti vaihtelee toimialueella.

Tulevaisuudessa, kun tieto erityyppisten jätevesijärjestelmien määrästä ja tyhjennystarpeista tarkentuu, taksamallin toimivuutta tarkastellaan ja tarvittaessa sitä voidaan kehittää.

Yksityishenkilön mielipide, 19.11.2025

Mielipide koskee jätetaksoja. Yksityishenkilö katsoo, ettei taksoja ole kuulutettu asianmukaisesti. Hän ei ole tullut kuulluksi, ei omista nettiä tai puhelinta. Vaaditaan Joensuun kaupungin kaikkien toimielinten, ml. jätelautakunnan, päätösten kuuluttamista lehti-ilmoituksin ja ilmoitustauluilla.

Vastine: Ilmoitus saostus- ja umpisäiliölaitteen nähtävänä olosta on julkaistu viidessä paikallislehdessä jätelautakunnan päätöksen 23.10.2025 mukaisella tavalla. Taksaluonnos on ollut nähtävillä yleisessä tietoverkossa Joensuun kaupungin verkkosivuilla. Kuntalaisille on varattu mahdollisuus mielipiteen ilmaisemiseen jätelain (646/2011) 79 §:n ja hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaisesti. Tiedottaminen asiasta on tehty kuntalain (410/2015) 29 ja 108 §:ien mukaisesti.

Yksityishenkilön mielipide, 19.11.2025, Liperi

Yksityishenkilö esittää huolen maaseudun kiinteistöjen tilanteesta. Yleisesti kaivot ovat imeytyskentällisiä ja lietejätettä syntyy vähän; vajaan kaivon tyhjentäminen tulee kalliiksi. Voiko tyhjennysrytmin määrittää itse? Esitetään, että 2 m³ säiliön tyhjennyksestä joutuu maksamaan 6,5 m³ säiliön mukaan.

Lisäksi esitetään huoli tyhjennyspaikalle pääsystä tyhjentäjän kalustolla, ja mahdollisista lisäkustannuksista ylimääräisen työn tai hukkareissun takia.

Liete pitäisi käsitellä siellä missä se syntyy, eli naapurin maanviljelijä levittää kakat pellolle. Saadaan lannoitetta eikä tarvitse maksaa turhasta kuljetelusta ja kakkakasoista.

Vastine: Tyhjennys- ja kuljetusmaksu perustuu pääasiassa jätteenkuljetusurakoitsijalle maksettavaan korvaukseen. Kuljettaja tekee säiliötä tyhjentäessään saman työn siitä riippumatta, tyhjennetäänkö säiliöstä 2 vai 6,5 m³ lietettä. Lietteiden käsittelymaksu sen sijaan laskutetaan tyhjennetyt määrät perusteella.

Tyhjennyspaikkaa koskevista edellytyksistä määrätään kunnan jätehuoltomääräyksissä. Lisäksi jäteyhtiö Puhas ohjeistaa toimenpiteistä ja edellytyksistä tyhjennyksen onnistumiselle. On suositeltavaa jo etukäteen pohtia, täytyvätkö edellytykset vai tarvitseeko kiinteistöllä tai kulkureitillä tehdä toimenpiteitä ennen lietetyhjennystä. Lisätietoa saa Puhaksen verkkosivuilta ja soittamalla asiakaspalveluun.

Jätehuoltomääräysten mukaan lietteiden omatoiminen käsittely hyödyntämällä liete maanviljelyksessä on määräysten täyttyessä sallittua. Hyödyntämisestä tulee tehdä etukäteisilmoitus jätehuoltoviranomaiselle. Mikäli maanviljelijä hyödyntää naapurien lietteitä, viljelijän on ilmoitettava tiedot myös naapurikiinteistöistä. Lisätietoa saa Joensuun alueellisen jätelautakunnan verkkosivuilta.